

2- KİŞİLERİN SERBEST DOLAŞIMI

8 Mart 2001 tarihli Katılım Ortaklığı Belgesinin yayımlanmasından günümüze kadar Avrupa Birliğinin Kişilerin Serbest Dolaşımı ile ilgili mevzuatına doğrudan uyum amacıyla bir mevzuat yayımlanmamıştır.

Bununla birlikte, 6 Mart 2003 tarih ve 25040 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile çalışma izinlerinin tek bir otorite tarafından verilmesi sağlanarak bu alandaki dağınıklık giderilmiştir. Yine bu Kanun ile, 2007 sayılı Türkiye'deki Türk Vatandaşlarına Tahsis Edilen Sanat ve Hizmetler Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmış bulunmaktadır. Bu çerçevede tercümanlık, rehberlik, fotoğrafçılık, şoförlük, garsonluk gibi mesleklerin ifası için gereken Türk vatandaşlığı şartı kaldırılmış bulunmaktadır.

I- ÖNCELİKLER LİSTESİ

ÖNCELİK 2.1. Mesleki Niteliklerin Karşılıklı Tanınması

II- ÖNCELİKLERİN TANIMLARI VE ÖNCELİKLER ÇERÇEVESİNDE AB MEVZUATINA UYUM, UYGULAMAYA YÖNELİK KURUMSAL YAPILANMA VE FİNANSMAN TABLOLARI

ÖNCELİK 2.1. Mesleki Niteliklerin Karşılıklı Tanınması

1- Kısa Bilgi

2003 yılı Katılım Ortaklığı Belgesinde orta vadeli bir öncelik olarak öngörülen mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması konusundaki mevzuat uyumu, AB ile sürdürülmekte olan hizmetlerin ve kamu alımlarının serbestleştirilmesi müzakereleri çerçevesinde ülkemiz açısından kısa vadeli bir öncelik olarak değerlendirilmektedir.

Bu doğrultuda gerek sektörel, gerekse genel sistem direktifleri Türk mevzuatına kazandırılacak ve sistemin öngördüğü kurumsal yapı oluşturulacaktır.

Diğer taraftan, Avrupa Komisyonu tarafından Avrupa Parlamentosu ve Konseyine sunulan taslak Direktife göre mesleki niteliklerin tanınması hakkındaki düzenlemelerin tek bir mevzuat altında toplanarak, 77/452/EEC, 77/453/EEC, 78/686/EEC, 78/687/EEC, 78/1026/EEC, 78/1027/EEC, 80/154/EEC, 80/155/EEC, 85/384/EEC, 85/432/EEC, 85/433/EEC, 89/48/EEC, 92/51/EEC, 93/16/EEC ve 99/42/EC sayılı Direktiflerin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir. Mesleki niteliklere ilişkin düzenlemelerin daha anlaşılabilir olması, herkes tarafından kolaylıkla erişilebilmesi ve uygulama kolaylığı sağlayabilmesi amacıyla ülkemizde de tek bir mevzuat yayımlanması öngörülmektedir. Bu amaçla Avrupa Birliği Genel Sekreterliği koordinasyonunda ilgili kamu kurum ve kuruluş temsilcilerinin yer alacağı bir çalışma grubu oluşturulacaktır.

Mesleki niteliklerin yanı sıra, yerleşme hakkı ve hizmet sunma özgürlüğüne ilişkin Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın hükümleri karşısındaki potansiyel engellerin belirlenmesi amacıyla Türk mevzuatının taranması çalışmaları başlamıştır. Bu çerçevede hizmet müzakerelerinin seyrine bağlı kalmak kaydıyla, özel kanunlarla düzenlenmiş olan ve mesleğin icrasında "Türk Vatandaşlığı" şartı içeren hükümler, bazı meslek gruplarında, AB Üye Devletleri vatandaşları için karşılıklılık ilkesi çerçevesinde üyeliğe kadar aşamalı olarak, bazı meslek gruplarında ise yine karşılıklılık ilkesi çerçevesinde üye olduktan sonra kaldırılacaktır.

Diğer taraftan, kişilerin serbest dolaşımı bölümü altında yer alan ve mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması dışında kalan sosyal güvenliğin koordinasyonu, ikamet hakkı ile işçilerin serbest dolaşımı konularında AB mevzuatına uyum çalışmaları devam etmektedir. Bu düzenlemeler karşılığı hazırlanmakta veya hazırlanacak olan uyum mevzuatının,

yürürlük tarihi de dahil olmak üzere nihai halinin, AB ile sürdürülmekte olan hizmetlerin serbestleştirilmesi müzakereleri de göz önünde bulundurularak karşılıklılık ilkesi çerçevesinde tam üyeliğe kadar tamamlanması öngörülmektedir.

2- Mevzuat Uyum Takvimi

Tablo 2.1.1

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2- Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
1	En az üç yıl mesleki eğitim ve öğretimin tamamlanması ile hak edilen yüksek okul diplomalarının tanınması için bir genel sisteme ilişkin 21 Aralık 1988 tarih ve 89/48/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
2	89/48 sayılı direktife ek olarak profesyonel eğitim ve öğretimin tanınmasına ilişkin ikinci genel sistem hakkındaki 18 Haziran 1992 tarih ve 92/51/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
3	Niteliklerin tanınmasına ilişkin genel sisteme ilave olarak liberalizasyon ve geçiş önlemleri hakkındaki Direktif tarafından kapsanan profesyonel aktivitelere ilişkin niteliklerin tanınmasına yönelik bir mekanizma oluşturulması hakkında 7 Haziran 1999 tarih ve 99/42/EC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
4	Yerleşme hakkı ve hizmet sunma özgürlüğünü etkin bir şekilde yerine getirebilmelerini kolaylaştırmaya ilişkin tedbirler de dahil olmak üzere, genel sağlıktan sorumlu olan hemşirelerin diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasına ilişkin 27 Haziran 1977 tarih ve 77/452/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek

Tablo 2.1.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2- Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
5	Genel sağıktan sorumlu olan hemşirelerin etkinlikleri ile ilgili olarak kanun, tüzük ya da idari karar ile getirilen hükümlerin koordine edilmesine ilişkin 27 Haziran 1977 tarih ve 77/453/EEC sayılı Konsey Direktifi	Hemşireler ve Türk Hemşireler Birliği Kanunu	Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, III. Çeyrek	1- 2004, IV. Çeyrek 2- 2004, IV. Çeyrek
6	Yerleşme hakkı ve hizmet sunma özgürlüğünü etkin bir şekilde yerine getirebilmelerini kolaylaştırmaya ilişkin tedbirler de dahil olmak üzere, genel sağıktan sorumlu olan hemşirelerin diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasına ilişkin 77/452/EEC sayılı Konsey Direktifini ve genel sağıktan sorumlu olan hemşirelerin etkinlikleri ile ilgili olarak yasa, tüzük ya da idari karar ile getirilen hükümlerin koordine edilmesine ilişkin 77/453/EEC sayılı Direktifi değiştiren 10 Ekim 1989 tarih ve 89/595/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
7	Yerleşme hakkı ve hizmet sunma özgürlüğünü etkin bir şekilde yerine getirebilmelerini kolaylaştırmaya ilişkin tedbirler de dahil olmak üzere, ebeler mesleğinde diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerin karşılıklı olarak tanınmasına ilişkin 21 Ocak 1980 tarih ve 80/154/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
8	Ebelerin mesleğe girmelerine ve etkinliklerini sürdürmelerine ilişkin yasa, tüzük ya da idari karar ile konulan hükümlerin eşgüdümüne ilişkin 21 Ocak 1980 tarih ve 80/155/EEC sayılı Konsey Direktifi	Ebeler ve Türk Ebeler Birliği Kanunu	Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, III. Çeyrek	1- 2004, IV. Çeyrek 2- 2004, IV. Çeyrek

Tablo 2.1.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2- Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
9	Yerleşme hakkı ve hizmet sunma özgürlüğünü etkin bir şekilde yerine getirebilmelerini kolaylaştırmaya ilişkin tedbirler de dahil olmak üzere, dış hekimlerinin diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasına ilişkin 25 Temmuz 1978 tarih ve 78/686/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
10	Eczacılık alanındaki etkinliklere ilişkin yasa, tüzük ya da idari karar ile konulan hükümlerin eşgüdümüne ilişkin 16 Eylül 1985 tarih ve 85/432/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
11	Yerleşme hakkı ve hizmet sunma özgürlüğünü etkin bir şekilde yerine getirebilmelerini kolaylaştırmaya ilişkin tedbirler de dahil olmak üzere, eczacılık alanında diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerin karşılıklı olarak tanınmasına ilişkin 16 Eylül 1985 tarih ve 85/433/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
12	Yerleşme hakkı ve hizmet sunma özgürlüğünü etkin bir şekilde yerine getirebilmelerini kolaylaştırmaya ilişkin tedbirler de dahil olmak üzere, veteriner hekimlerin diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasına ilişkin 18 Aralık 1978 tarih ve 78/1026/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek

Tablo 2.1.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2- Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
13	Veteriner cerrahların etkinliklerine ilişkin kanun, tüzük ya da idari karar ile konulan hükümlerin eşgüdümüne ilişkin 18 Aralık 1978 tarih ve 78/1027/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
14	Doktorların serbest dolaşımını ve diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasını kolaylaştırmaya yönelik 5 Nisan 1993 tarih ve 93/16/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
15	Kazanılmış haklar ile ilgili olarak sırasıyla doktorların, genel sağlıktan sorumlu hemşirelerin, diş hekimlerinin ve veteriner cerrahların diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasına ilişkin 75/362/EEC, 77/452/EEC, 78/686/EEC sayılı Kararları tamamlayan 14 Aralık 1981 tarih ve 81/1057/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
16	Doktorların, genel sağlıktan sorumlu hemşirelerin, diş hekimlerinin ve veteriner cerrahların ve ebelerin diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerinin karşılıklı olarak tanınmasına ilişkin 75/362/EEC, 77/452/EEC, 78/686/EEC, 78/1026/EEC ve 80/154/EEC sayılı Direktifleri ve doktor, veteriner cerrah ile ebelerin etkinlikleri ile ilgili olarak kanun, tüzük ya da idari karar ile getirilen hükümlerin koordine edilmesine ilişkin 75/363/EEC, 78/1027/EEC ve 80/155/EEC sayılı Direktifleri değiştiren 30 Ekim 1989 tarih ve 89/594/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Sağlık Bakanlığı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek

Tablo 2.1.1 (Devamı)

No	AB Mevzuatının Adı ve Numarası	Karşılık Gelen Taslak Türk Mevzuatının Adı	Sorumlu Kuruluş	Bakan Oluru/Bakanlar Kurulu Kararı (Beklenen Tarih)	1- Meclis Kabulü 2- Yürürlüğe Giriş (Beklenen Tarih)
17	Yerleşme hakkı ve hizmet sunma özgürlüğünü etkin bir şekilde yerine getirebilmelerini kolaylaştırmaya ilişkin tedbirler de dahil olmak üzere, mimarlık ile ilgili diploma, sertifika ya da mesleki ehliyeti belgeleyen başka resmi belgelerin karşılıklı olarak tanınmasına ilişkin 10 Haziran 1985 tarih ve 85/384/EEC sayılı Konsey Direktifi	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınması sistemini oluşturacak Kanun	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Öğretim Kurulu	2004, IV. Çeyrek	1- 2005, I. Çeyrek
18	Hukukçuların, hizmet sunma özgürlüğünü etkin bir şekilde yerine getirebilmelerini kolaylaştırmaya yönelik 22 Mart 1977 tarih ve 77/249/EEC sayılı Konsey Direktifi	1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması	Adalet Bakanlığı	Müzakere sürecinde belirlenecektir.	Müzakere sürecinde belirlenecektir.
19	Hukukçuluk mesleğinin kazanıldığı Üye Devletten başka bir Üye Devlette yerleşme halinde, mesleğin uygulanmasının kolaylaştırılması hakkında 16 Şubat 1998 tarih ve 98/5/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi	1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması	Adalet Bakanlığı	Müzakere sürecinde belirlenecektir.	Müzakere sürecinde belirlenecektir.

3- Mevzuatın Uyum ve Uygulanması İçin Kurumsal Yapılanma Takvimi**Tablo 2.1.2**

No	Yapılması Gerekenler – (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı)	Uygulama Tarihi
1	Mesleki niteliklerin karşılıklı tanınmasından sorumlu kurumun yapılandırılması çalışmalarının sonuçlandırılması	2005
2	Bu Kurumda istihdam edilecek personelin alınması	2005
3	Personelin eğitimi	2005

Tablo 2.1.3

No	Yapılması Gerekenler – (Diğer)	Uygulama Tarihi
1	Mesleki niteliklerin tanınması sistemi çerçevesinde görev alacak diğer otoritelerde yeniden yapılanma ve eğitim	2004-2005

4- Planlanan Finansman İhtiyacı**Tablo 2.1.4****(Euro)**

İhtiyaçlar – (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı) ^{a)}	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
I- Yatırım Hizmet binası kirası ve donanımı, haberleşme, kırtasiye ve araç satın alımı ya da hizmet kiralanması	2005	227.820			227.820
II- Mevzuatın Uyumu ve Uygulanması					
Personel 14 teknik (sözleşmeli), 6 destek personeli olmak üzere toplam 20 personel	2005	233.515			233.515
Eğitim 20 personelin hizmet içi eğitimi ile 14 teknik personelin uluslar arası uzmanlarca yurt dışı ve yurt içi eğitimi	2005	4.556	21.000		25.556
Danışman İhtiyacı	2005	11.391	40.000		51.391
Tercüme	2005	11.391			11.391

Tablo 2.1.4 (Devamı)

(Euro)

İhtiyaçlar – (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı) ^{a)}	Yıl	Ulusal Bütçe	AB Kaynakları	Diğer	Toplam
Diğer 40 mesleğin yeterliliğini tespiti ilişkin çalışma ve 40 sınav soru bankası çalışması için yapılacak harcama ile tanıtım-ağırlama vb. öngörülemeyen ihtiyaçlar	2005	56.955	90.000		146.955
Toplam	2005	545.628	151.000		696.628

^{a)} Mesleki nitelikleri tanınması sistemi çerçevesinde görev alacak diğer otoritelerin finansman ihtiyaçları daha sonraki aşamalarda tespit edilebilecektir.